

Канадын ёс зүйт засаглал: Хөгжлийн хувьсал

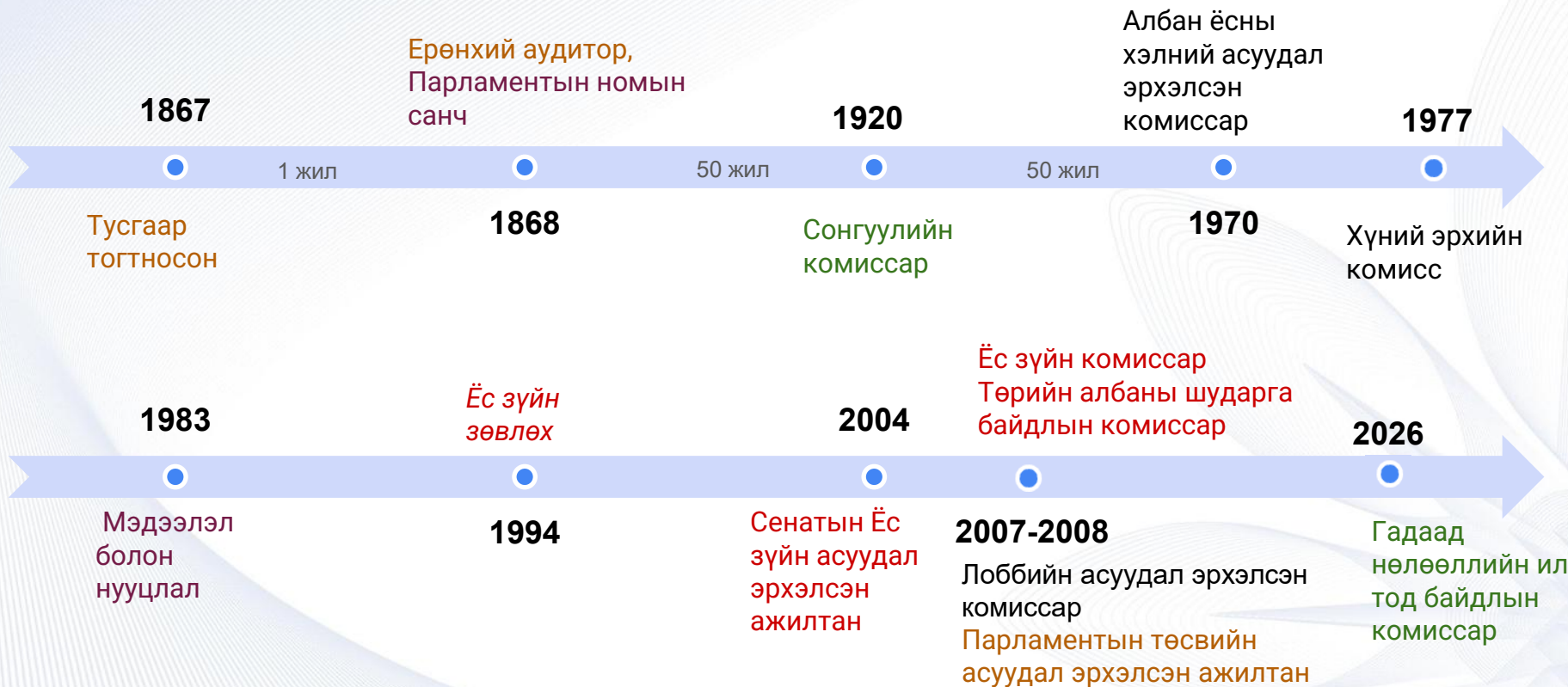
2026.06.15

Хэйдэр Макинтош
Канад-Монголын Мерит төслийн Техникийн зөвлөх

"Public trust in ethics in government is non-negotiable"

Jean T. Fournier
Senate Ethics Officer of Canada

Канадын төрийн албаны ёс зүйн байгууллагуудын хувьсал хөгжил

Канадын ёс зүйт засаглалын болон хариуцлагын хяналтын байгууллагуудын хөгжил

Ёс зүйн зөвлөх 1994 - 2007	Ёс зүйн комиссар 2007- Present	Төрийн албаны шударга байдал 2008 - Present
Ерөнхий сайдад тайлагнадаг	Парламентад тайлагнадаг	Парламент болон Сенатад тайлагнадаг
Парламентын гишүүдэд ёс зүйн асуудлаар нууцлалтай зөвлөгөө өгдөг	Парламентын гишүүдэд ёс зүйн нууцлалтай зөвлөгөө өгч, хяналт тавих үүрэгтэй	Төрийн албан хаагчдад хяналт тавих
Ашиг сонирхлын зөрчлийн асуудлаар өвлөгөө өгдөг	Хөрөнгө болон ашиг сонирхлын зөрчлийг бүртгэх	Удирдах түвшний албан тушаалтнуудын хөрөнгийг бүртгэх
Хянан шалгах чиг үүрэггүй	Хянан шалгах чиг үүрэгтэй	Хянан шалгах чиг үүрэгтэй
	Тайлангууд олон нийтэд нээлттэй	Тайлангууд олон нийтэд нээлттэй

Хуулийн засаглал нь ёс зүйн тогтолцоо болон байгууллагын соёлоор дамжин бэхждэг

**Created with AI*

- 1 | Засгийн газрын эрх мэдлийн хязгаарлалт
- 2 | Авлигагүй байдал
- 3 | Нээлттэй засаглал
- 4 | Үндсэн эрхүүд
- 5 | Хууль журам ба аюулгүй байдал
- 6 | Зохицуулалтын хэрэгжилт
- 7 | Иргэний шүүхийн тогтолцоо
- 8 | Эрүүгийн шүүхийн тогтолцоо

Rule of Law Index, World Justice Project

Канадын Засгийн газрын хүрээнд хуулийн засаглалын тогтолцооны бүтэц

- 1 | Засгийн газрын эрх мэдлийн хязгаарлалт
- 2 | Авлигагүй байдал
- 3 | Нээлттэй засаглал
- 4 | Үндсэн эрхүүд
- 5 | Хууль журам ба аюулгүй байдал
- 6 | Зохицуулалтын хэрэгжилт
- 7 | Иргэний шүүхийн тогтолцоо
- 8 | Эрүүгийн шүүхийн тогтолцоо

Rule of Law Index, World Justice Project

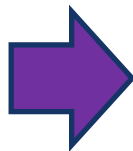

- 1. Парламент, Шүүх эрх мэдэл, Ёс зүйн комиссар
- 2. Ерөнхий аудитор, Гадаад нөлөөллийн ил тод байдал, Ашиг сонирхлын зөрчил (Ёс зүйн комиссар)
- 3. Мэдээлэл ба хувийн мэдээлэл хамгаалал, Яамд
- 4. Хүний эрх, Шүүх эрх мэдэл
- 5. Цагдаа, Зэвсэгт хүчин
- 6. Омбудсмен, Лобби, Албан ёсны хэл, Төрийн албаны шударга байдлын хяналт, Яамд (Хөдөлмөр, Татвар)
- 7. Шүүх эрх мэдэл8. Шүүх эрх мэдэл

Монгол Улсын Засгийн газрын хүрээн дэх хуулийн засаглалын тогтолцооны бүтэц

- 1 | Засгийн газрын эрх мэдлийн хязгаарлалт
- 2 | Авлигагүй байдал
- 3 | Нээлттэй засаглал
- 4 | Үндсэн эрхүүд
- 5 | Хууль журам ба аюулгүй байдал
- 6 | Зохицуулалтын хэрэгжилт
- 7 | Иргэний шүүхийн тогтолцоо
- 8 | Эрүүгийн шүүхийн тогтолцоо

Rule of Law Index, World Justice Project

- 1. Парламент, Шүүх эрх мэдэл, Монгол улсын Ёс зүйн хороо (УИХ-ын гишүүд)
- 2. Авлигатай тэмцэх газар, Аудитын ерөнхий газар
- 3. Засгийн газрын ёс зүйн дэд хороо, Яамд
- 4. Хүний эрхийн үндэсний комисс, Хөдөлмөр
- 5. Цагдаа, Зэвсэгт хүчин
- 6. Засгийн газрын болон ёс зүйн дэд хороод
- 7. Шүүх эрх мэдэл, шүүхүүд
- 8. Шүүх эрх мэдэл, шүүхүүд

Мэргэжлийн сүлжээ ба Практикийн хамтын нийгэмлэг (Networks / Communities of Practice)

Сүлжээ болон “дадлагын нийгэмлэгүүд” (Communities of Practice - CoPs) нь өндөр түвшний төрийн албан тушаалтнууд, комиссарууд хоорондоо сайн туршлага солилцох, бодлогын хөгжил хэлэлцэх, мөн зарим тохиолдолд тодорхой кейс дээр нууцлалтайгаар зөвлөлдөх боломжийг олгодог.

Ийм сүлжээний жишээнүүд:

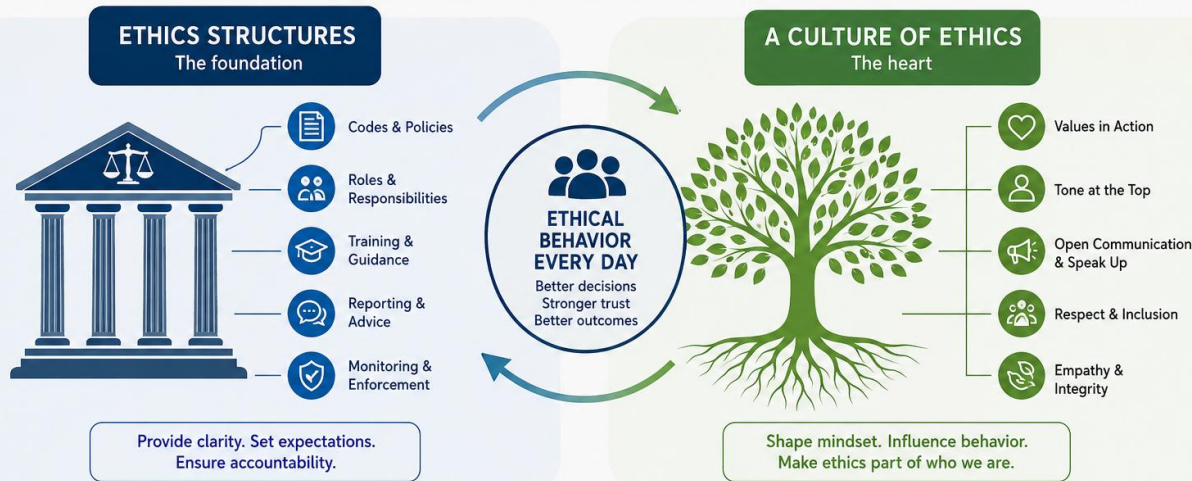
- **Хууль тогтоох байгууллагын Ерөнхий аудиторуудын сүлжээ** – Ерөнхий аудиторын чиг үүрэг бүхий байгууллагуудын хамтын сүлжээ
- **Канадын Ашиг сонирхлын зөрчлийн сүлжээ (CCOIN)** – ёс зүй, лобби, “шүгэл үлээгчийг хамгаалах” (whistleblowing) чиглэлээр ажилладаг байгууллагуудын сүлжээ
- **Засгийн газрын ёс зүйн хуулиудын зөвлөл (COGEL)** – ёс зүй, сонгууль, мэдээллийн ил тод байдал, лобби, сонгуулийн санхүүжилтийн чиглэлээр ажилладаг Канад, АНУ-ын төрийн байгууллагууд болон холбогдох бусад байгууллагуудын өргөн хүрээний сүлжээ.

Эдгээр сүлжээ нь төрийн байгууллагуудын ёс зүйн тогтолцоог бэхжүүлэх, мэргэжлийн стандарт, туршлага солилцох чухал механизм болдог.

WE NEED ETHICS STRUCTURES BUT ALSO A CULTURE OF ETHICS

Strong structures guide us. A culture of ethics inspires us.
Together, they build trust and drive better outcomes.

STRUCTURES WITHOUT CULTURE = COMPLIANCE ONLY

CULTURE WITHOUT STRUCTURE = GOOD INTENTIONS ONLY

TOGETHER = AN ETHICAL ORGANIZATION THAT SERVES AND EARNS PUBLIC TRUST

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа !

fb.com/MERIT.mn

www.catalystplusasia.org

info@merit.mn

Утас: 7776-5000

Хаяг:

Монгол Улс, Улаанбаатар хот-15160,
Чингэлтэй дүүрэг, 1 дүгээр хороо,
Худалдааны гудамж, Жэй Жэй
цамхаг, 5-р давхар, Канад-Монголын
Мерит төсөл